

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Institutio Vitæ Ad Exemplar Passionis Domini Et Salvatoris Nostri

Sgambata, Scipio

Dillingæ, 1686

Cap. VI. Initium vitæ bene instituendæ esse, proponere sibi congruentem
ac Deo gratum finem, & media ad id apta, & probata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53753](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53753)

CAPVT VI.

Initium vitæ bene instituendæ esse, proponere sibi congruentem ac Deo gratum finem, & media ad id apta, & probata.

Matth. 26. v. 2. **P**assio Domini Nostri Jesu Christi secundum Mattheum. In illo tempore dixit Jesus discipulis suis: Scitis, quia post biduum Pascha fiet, & filius hominis tradetur, ut crucifigatur. Exordium hoc Passionis Domini initium vitæ bene instituendæ nos docet: nam quemadmodum Dominus ex præcognitione finis sui, sibi à Patre præscripti, atque à se prompto animo suscepti, movetur ad ea ordinanda, quæ ad eum finem ducerent; ita nos docet ante omnia spectare, quem finem nobis Deus, ac Pater noster cælestis præstiterit, atque ad id media idonea deligere. Hoc primum in rationalis hominis vita esse debet, ut sciat, cui rei vivat, quid quærat, quò tendat, & quâ; ne casu, ne temerè diem dies tradat, & abeat vagus in viâ cordis sui. Duo igitur ex hoc Domini

*Isai. 57.
v. 17.*

ni dicto, factoque discenda sunt: primum,
 quam sit ea Finis propositio, Electioque
 mediorum nobis omnibus necessaria;
 deinde quò pacto bene ac solidè ita fieri
 possit, ut nunquam ejus nos pæniteat.
 Necessitas ex duobus maximè constat, ex
 Christi Domini exemplo, & ex brevitatem
 vitæ. *Dixit Jesus discipulis suis.* Sapi-
 entia est, quæ loquitur: discamus omnes;
 ideo enim illa de cælo venit, ut nos doce-
 ret vivere, *ad dirigendos pedes nostros in* *Lucæ. i.*
viam pacis. *Dixit Jesus,* cui omnes pa- *v. 19.*
 rere mandanti, subscribere decernenti,
 auscultare suadenti nisi velint, & Deo
 ingrati, & sibi ipsis inimici esse coguntur.
 Et Discipulis suis dixit: nobis nempe, qui
 nos ultro in ejus obsequium ac disciplinam
 dedimus, ut, vel si alijs liceret ab ejus con-
 silijs jussisque discedere, ob susceptam
 tamen vitæ normam nobis non liceat: Chri-
 stiani sumus, ex ejus præscripto vivere
 constituim⁹, de ejus nomine nomē traxim⁹.
 Sed quid hoc est, quod audio? Dei Sapien- *Pf. 118.*
 tia, *cujus ordinatione perseverant dies,* *v. 91.*
 cujus nutu eunt tempora, necesse habet
 dies supputare, diligenter prævertere, ac

54 DE PASSIONE DOMINI.

præoccupare tempus, ac si ipse consilium suum diebus accommodaret, non ex ipsius consilio temporum ac dierum momenta penderent. Quid etiam hoc est, quòd discipulos in consilium advocat, qui Patris sapientia est, qui novit omnia, antequam sint, qui à Propheta Magni consilij angelus nominatur? Ista nimirum ideo fiunt, ut nos, quæ nobis sunt facienda, discamus. Pudeat igitur nos, tam inconsultè ac temerè vivere, paucosque hos dies nullâ in itâ rerum nostrarum ratione traducere, cùm Sapientia ipsa consilium inerat, dies supputet, alios quoque rerum gerendarum vel consiliarios, vel testes advocet. Atque hinc ad alterum transgrediamur, quod est brevitâs temporis. *Scitis, quia post biduum Pascha fiet, & Filius hominis tradetur.* Instat finis, Fratres, biduum tantum superest, sed è duabus una est dies vitæ, altera iudicii: quod hac die non fecerimus, illâ alterâ frustra fecisse cupiemus. Quid agimus? Quibus curis vitam insumimus? Quibus studiis infenescimus? Hoc agendum est, quod instat. *Scitis, inquit: ambigua res non est.* Non

Non hoc aut Aristoteles differit, aut suadet Tullius, aut demonstrat Euclides. Res est omnibus clara, perspecta, manifesta: moriendū est; et hac ipsā die moriendum est, siue ineuntis ætatis aurorā, siue auctæ confirmatæque meridie, seu vespere senectutis, seu nocte decrepitæ; seriùs ocyùsve moriendum est, intra hanc diem. Nondum, quid tibi hac die agendum sit, prospicis? nondum Apostolos in consilium advocas? cave, ne, dum cunctaris, *tenebræ te comprehendant*. Sed fortè jam cernis, omnino eam consultationem tibi esse necessariam, quod ipsa naturæ præcepta, & insit ratio nos docent: illud optares scire, quò pactò & optimum finem tibi præstituere, & media ad eum congruentissima posses indagare. Sectemur Christi vestigia, ipse est enim via, quæ ducit ad veritatem, & veritas, quæ ducit ad vitam. *Scitis, inquit, quia post biduum Pascha fiet, & Filius hominis tradetur, ut crucifigatur*. Duo à Christo Domino proponuntur, Pascha, & Crucifixio. Pascha commune erat omnibus; Crucifixio ipsius erat peculiaris: Utrumque autem e-

Ioan. 10.
v. 35.

rat à Patre præceptum. Duplex unicuique proponendus est finis: communis alter, alter peculiaris: uterque non proprio Marte excogitatus, sed præfixus, ac præstitutus à Deo. Ac finis quidem omnibus propositus est, ut ita quisque hoc toto vitæ cursu Deum amet, revereatur, ejusque mandatis obtemperet, ut tandem post mortem beato ejus aspectu frui, & à mortali vna ad æternam transire mereatur. Hoc enim significatur hac voce, *Pascha*, quæ transitum sonat, & quâ populi Israelitici transitus ab Ægyptiæ servitute ad terram promissam colebatur. Hunc primum omnes finem spectare debemus; hoc Pascha nobis ob oculos semper esse debet. Quod si Pharisei, ac Principes Sacerdotum, frustra in scelere religiosi, Prætorium ingredi nonlebant, *ut non contaminarentur, sed ut manducarent Pascha*, longè æquius est, nos illud verius Pascha spectantes contaminari nolle, nolle prætoria, in quibus de Christo damnando agitur, ingredi, & rebus omnibus, quæ ab æterna solennitatis celebratione nos arcent, abstinere. Ac præter hunc finem alter est nobis quærendus

Joan. 28
v. 28.

cus peculiaris, ac proprius, qui ad priorem comparatus medij posset habere rationem. Is autem est Crucifixio, per quam iur ad Pascha, hoc est, ut unusquisque nostrum Domino monente velit Crucem suam tollere, & in eâ, & cum eâ mori. Sua unicuique crux est à Deo parata, & ad modum ejus, cui destinatur, aptata; hæc à nobis quaerenda, hæc alacriter in humeros attollenda, & nunquam deponenda est. Non iubemur crucem ipsi nobis elaborare, aut inter multas eligere, non alter alterius occupare, sed suam quisque sollicitè quærere, & fortiter bajulare. Crucis autem nomine Vitæ Statum, ac Rationem intelligo; quæ, si recta est, necesse est, ad figuram formamque Dominicæ Passionis instituatur, & proinde aliud quàm Crux esse non potest. Necesse igitur est, quisque apud se statuatur, quod vitæ genus maximè sectari ei conveniat. Triplex hominum vitæ status est: Monasticus, eorum, qui se tantum curant; Oeconomicus, eorum, qui familiam seu paucos homines regunt; Politicus, eorum, qui civitates, seu magnam hominum multitudinem directioni
D s suæ

suæ creditam habent. Hi rursus tres status in duplicem ordinem distinguuntur; Sæcularē, eorum, quibus immediatus finis præpositus est felicitas naturalis, mediatus verò, ut per hanc supernaturalem felicitatem consequantur; & Religiosum, & Ecclesiasticum, cui immediatus finis est felicitas supernaturalis. Hinc fit, ut sex in Ecclesia status esse videamus. Tres Sæculares: Cælibum privatorum, Patrum-Familias, Principum. Tres religiosi, sive Ecclesiastici: Clericorum seu Religiosorum, Sacerdotum seu Parochorum, & Majorum Prælatorum sive Episcoporum. E qua classe te oporteat esse, non est tuum eligere: Dei est creaturæ suæ finem præscribere, quia in ejus manu est, *Sicut sagitta in manu potentis*, quò ipse velit dirigenda. Exquirere ejus voluntatem, & cognitam sequi, tuum est. Sed vide, quid Paulus dicat. *Divisiones, inquit, gratiarum sunt: nunquid omnes Apostoli? nunquid omnes Prophetae? nunquid omnes Doctores? nunquid omnes gratiam habent curationum? amulamini autem charismata meliora.* Hoc tuum est, ut ad perfectiora semper adspires. Si potes Virginitatem se-

Stari

stari, cur te eâ gloriâ fraudari velis uxore
ducendâ? si ad sequenda consilia non de-
est, neque opportunitas, neque facultas,
cur deest voluntas? Non omnes quidem
capiunt verbum hoc, sed quibus datum est
à Patre: sed tu, si capis, si intelligis, cur
non putes, id tibi datum à Patre, & ideo
datum, ut cōutereris, ut vitam tuam huic
lumini conformares? Ergo licet nullus
Ecclesiæ status sit rejiciendus, licet ut hunc
potius, quàm illum amplectatur, sit nemo
cogendus, is tamen status tibi semper vi-
deri debet tutior, is tibi à Deo oblatus,
qui Domini Passioni conformior, ac simi-
lior esse videatur. Apostolos tamen in
consilium adhibe: sed super omnia Jesum
audi loquentem; audies autem, si tacue-
ris, si à strepitu rerum humanarum ali-
quandiu te ad cor tuum receperis. Deni-
que si tua tibi salus cordi erit, si vitam vel
lucrari, vel temerè perdere, aliquid tuâ in-
teresse credes, nihil habebis antiquius,
quàm ut te ad Spiritualia exercitia ritè pe-
ragenda per aliquot dies recipias, quæ
Jesus ipse, quem sequi cupis, per servum
suum Ignatium Loyolam conscribi, &
ordi-

60 DE PASSIONE DOMINI.

ordinari voluit: si enim quis est divinā voluntatem intelligendi, ac vitæ statum rectè & consultò eligendi modus, is est: ita à Deo, quod genus vitæ ipse à te requirat, intelliges.

CAPUT VII.

Vitæ bene instituta Daemonum & hominum insectationes omnes profuturas.

Math.
26, v. 3.

Tunc congregati sunt Principes Sacerdotum & Seniores populi in atrium Principis Sacerdotum, qui dicebatur Caiphas, & consilium fecerunt, ut Jesum dolò tenerent, & occiderent &c. usque ad illud: & exinde querebat opportunitatem, ut traderet eum. Duo his Evangelistæ verbis docemur. Primum est, ab ipsis vitæ bene institutæ exordiis insectationes nobis non defuturas, easque diversas & graves. Alterum, eas insectationes non modò nihil damni illaturas, sed consilijs nostris plurimùm profuturas. Hæc à nobis intelligi vel maximè interest, tum ne miremur, nève tanquam insolita, & inexpectata.